

Độc sách:

Xã hội học giáo dục*

Giáo dục là quốc sách hàng đầu trong chiến lược phát triển của nhiều quốc gia, trong đó có Việt Nam. Hàng thập kỷ lại nay, Đảng và Nhà nước ta luôn thể hiện tinh thần đó qua nhiều chủ trương, đường lối cũng như sự đầu tư lớn lao cho ngành giáo dục quốc gia. Nhiều thành tựu quan trọng về giáo dục nước nhà đã được ghi nhận, nhưng trong bối cảnh hội nhập quốc tế và tiến hành thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước thì ngành giáo dục cũng thể hiện nhiều bất cập, đặc biệt là vấn đề xã hội hóa nền giáo dục cũng như mối quan hệ tương tác giữa giáo dục và xã hội.

Mặc khác vai trò của khoa học xã hội nói chung và xã hội học nói riêng là rất quan trọng đối với sự phát triển của nền giáo dục nước ta hiện nay. Điều đáng tiếc là trong nền xã hội học đất nước thì chuyên ngành xã hội học giáo dục ở nước ta ra đời khá muộn màng, số lượng các chuyên gia cũng như các nghiên cứu về lĩnh vực này còn khá khiêm tốn. Điều đó cho thấy cuốn sách: “Xã hội học giáo dục” của tác giả Lê Ngọc Hùng được xuất bản trong giai đoạn này là rất đáng ghi nhận và thực sự có ý nghĩa.

Xã hội học giáo dục là một tập sách chuyên khảo mang dáng dấp của một giáo trình bộ môn, có độ dày 343 trang được in ấn đẹp và trình bày trang nhã. Về nội dung, cuốn sách đã cung cấp được những tri thức cơ bản về bộ môn Xã hội học giáo dục như: cơ sở nghiên cứu; đối tượng, nhiệm vụ, vị trí, vai trò của chuyên ngành xã hội học giáo dục. Đặc biệt, cuốn sách cũng làm rõ những phạm trù cơ bản của xã hội học giáo dục cũng như quan hệ tương tác giữa giáo dục và xã hội với các khía cạnh quan trọng như: Hệ thống xã hội và hệ thống giáo dục; cấu trúc xã hội và giáo dục; phân hóa xã hội và bình đẳng xã hội trong giáo dục; mối quan hệ của thiết chế giáo dục với kinh tế, pháp luật và văn hóa; dân số, gia đình và nhà trường; giáo dục và xã hội hóa. Đây là mảng tri thức còn rất mỏng của chuyên ngành xã hội học giáo dục ở nước ta cũng như các hoạt động nghiên cứu và quản lý giáo dục hiện nay.

Về bố cục, cuốn sách có 9 chương đề cập các khía cạnh cơ bản của bộ môn Xã hội học giáo dục. Cụ thể là:

Chương 1, trình bày những cơ sở nghiên cứu xã hội học giáo dục nhằm khẳng định tính hiện thực, khoa học và khách quan của một bộ môn nghiên cứu của khoa học xã hội học.

---

* Lê Ngọc Hùng: *Xã hội học giáo dục*. Nhà xuất bản Lý luận Chính trị. Hà Nội - 2006.

Chương 2, mô tả về đối tượng và nhiệm vụ của bộ môn xã hội học giáo dục.

Chương 3, phân tích vị trí và vai trò của xã hội học trong hệ thống các khoa học xã hội và nhân văn.

Chương 4, giới thiệu cách tiếp cận hệ thống xã hội và xem xét hệ thống giáo dục trong bối cảnh lịch sử và những vấn đề của hệ thống giáo dục ở Việt Nam hiện nay.

Chương 5, bàn luận về mối quan hệ giữa cấu trúc xã hội, phân tầng xã hội với giáo dục, qua đó đặt cơ sở cho việc nghiên cứu thiết chế giáo dục và vấn đề bình đẳng xã hội trong giáo dục.

Chương 6, xem xét mối quan hệ giữa thiết chế giáo dục với một số thiết chế cơ bản của xã hội như kinh tế, pháp luật và văn hóa.

Chương 7, tập trung nghiên cứu vấn đề phân hóa xã hội và bình đẳng xã hội trong giáo dục.

Chương 8, phân tích về vị trí, vai trò của giáo dục nhà trường trong mối quan hệ với các lĩnh vực dân số và gia đình.

Chương 9, phân tích và bàn luận về một phạm trù mang tính thực tiễn quan trọng trong nền giáo dục nước ta hiện nay là “Xã hội hóa giáo dục”.

Những giá trị đáng ghi nhận kể trên là sự phản ánh về hoạt động khoa học nghiêm túc, đồng thời đó cũng là kết quả của nhiều năm nghiên cứu và giảng dạy bộ môn Xã hội học cho các cơ sở đào tạo đại học và sau đại học của tác giả. Vì vậy, trước hết cuốn sách là tài liệu tham khảo bổ ích và có giá trị đối với sinh viên, học viên cao học chuyên ngành, các nhà nghiên cứu, những người hoạt động trong lĩnh vực giáo dục và với những ai quan tâm tới lĩnh vực này.

XUÂN NAM

TRÊN GIÁ SÁCH CỦA NHÀ XÃ HỘI HỌC

Tạp chí Xã hội học đã nhận được sách của các nhà xuất bản, các tác giả sau đây gửi tặng. Cảm ơn các nhà xuất bản, các tác giả và xin trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc.

TẠP CHÍ XÃ HỘI HỌC

1. VŨ ĐÌNH BÁCH, TRẦN MINH ĐẠO (Chủ biên): **Đặc trưng của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam**. Nxb Chính trị quốc gia . Hà Nội - 2006. 263 trang.
2. VIỆN KINH TẾ CHÍNH TRỊ: **Giáo trình Lịch sử các học thuyết kinh tế**. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội – 2006. 268 trang.

3. CHU TIẾN QUANG (Chủ biên): **Huy động và sử dụng các nguồn lực trong phát triển kinh tế nông thôn: thực trạng và giải pháp**. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội – 2005. 253 trang.
4. VIỆN SỬ HỌC: **60 năm nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam - Một số thành tựu chủ yếu**. Nxb Khoa học Xã hội. Hà Nội – 2005. 457 trang.
5. CHARLES ALBERT MICHALET; TRƯƠNG QUANG ĐỆ dịch: **Suy nghĩ về toàn cầu hoá: Khảo luận ngắn dành cho những ai còn do dự trong việc ủng hộ hay phản đối toàn cầu hoá**. Nxb Đà Nẵng. Đà Nẵng – 2005. 299 trang.
6. ỦY BAN QUỐC GIA VỀ HỢP TÁC QUỐC TẾ: **Tìm hiểu Tổ chức Thương mại thế giới (WTO)**. Nxb Lao động Xã hội. Hà Nội – 2005. 254 trang.
7. LÊ HỮU NGHĨA, LÊ NGỌC TÙNG (Chủ biên): **Toàn cầu hoá - những vấn đề lý luận và thực tiễn**. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội – 2004. 591 trang.
8. SAXE COMMINS, ROBERT N. LINSCONT; NGUYỄN KIM DÂN dịch; PHẠM NGỌC ĐÌNH hiệu đính: **Mối quan hệ giữa người với người những triết gia xã hội học**. Nxb Văn hoá thông tin. Hà Nội – 2005. 693 trang.
9. **Học cách chống tham nhũng: Kinh nghiệm của báo chí nước ngoài**. Nxb Thông tấn. Hà Nội – 2006. 147 trang.
10. NGUYỄN VĂN KHÁNH, NGUYỄN VĂN DÂN... (Biên soạn): **Việt Nam 20 năm đổi mới và phát triển theo định hướng xã hội chủ nghĩa**. Nxb Lao động. Hà Nội – 2006. 517 trang.
11. GIUSEPE LAROSI. NGUYỄN VIỆT HÀ, NGUYỄN NỮ HOÀNG CHI dịch: **Sức mạnh của thiết kế điều tra. Cẩm nang dùng trong quản lý điều tra, diễn giải kết quả điều tra chi phối đối tượng điều tra**. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội – 2005. 363 trang.
12. PHẠM MINH HẠC (Chủ biên): **Phát triển văn hoá con người và nguồn nhân lực thời kỳ công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước**. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội – 2007. 643 trang.
13. NGUYỄN TIẾN DỸ (Chủ biên): **Kinh tế - xã hội Việt Nam các tỉnh – thành phố - quận - huyện năm 2010**. Nxb Thống kê. Hà Nội – 2006. 1337 trang.
14. NGUYỄN VĂN QUỲ h.d.: **Kỹ năng thương lượng**. Nxb Tổng hợp TP. Hồ Chí Minh. TP. Hồ Chí Minh – 2006. 183 trang.
15. LÊ VĂN TOÀN (Chủ biên): **Lao động, việc làm trong xu thế toàn cầu hoá**. Nxb Lao động xã hội. Hà Nội – 2007. 366 trang.
16. NGÂN HÀNG THẾ GIỚI: **Báo cáo diễn biến môi trường Việt Nam 2005: Đa dạng sinh học**. Nxb Lao động xã hội. Hà Nội – 2005. 77 trang.
17. KAREN M. SOWERS S. ROWE: **Social Work Practice and Social Justice. From local to global perspectives**. Thomson books/cole. Canada – 2007. 250p.
18. GIUSEPE LAROSI: **The Power of Survey Design: A User's Guide Managing Survey, Interpreting Results, and Influencing Respondent**. Washington – 2006. 262p.

GIỚI THIỆU LUẬN ÁN TIẾN SĨ XÃ HỘI HỌC

Tên đề tài: *“Cộng đồng dân cư ngoại thành Thành phố Hồ Chí Minh trong quá trình đô thị hóa”*

Của Nghiên cứu sinh: Văn Thị Ngọc Lan
Chuyên ngành: Xã hội học; Mã số: 62313001
Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Nguyễn Hữu Minh;
PGS.TS Mai Văn Hai

Mục tiêu của luận án:

Mục tiêu tổng quát của luận án là tìm hiểu thực trạng và xu hướng chuyển đổi cơ cấu xã hội, nghề nghiệp và lối sống của các nhóm dân cư trong quá trình đô thị hóa trên các địa bàn khảo sát, qua đó đề xuất một số giải pháp nhằm góp phần hoàn chỉnh quá trình quản lý và phát triển các kết cấu đô thị mới ở thành phố Hồ Chí Minh nói chung.

Nhiệm vụ nghiên cứu:

Luận án tập trung làm rõ các khái niệm và định hướng các lý thuyết làm cơ sở cho việc nghiên cứu của đề tài; Phân tích thực trạng và tìm hiểu các yếu tố tác động đến những biến đổi về kinh tế - xã hội của các cộng đồng dân cư ngoại thành trong quá trình đô thị hóa; Tìm hiểu sự chuyển biến về nhà ở, cơ sở hạ tầng, văn hóa và lối sống dưới tác động của đô thị hóa; Dự báo về xu hướng biến đổi của cơ cấu xã hội, cơ cấu nghề nghiệp và lối sống của các mô thức đô thị hóa.

Phương pháp nghiên cứu:

Trong quá trình nghiên cứu và thực hiện luận án, tác giả đã sử dụng các phương pháp tiếp cận như: phương pháp tiếp cận hệ thống để xem xét sự tác động biện chứng giữa các yếu tố và bộ phận của hệ thống xã hội; phương pháp lịch sử logic cho phép nhìn nhận toàn bộ tiến trình vận động, phát triển của các hiện tượng, sự vật, sự việc... theo tính tất yếu của chúng; phương pháp đối chiếu, so sánh để nhìn thấy cái chung, tổng thể của đô thị hóa.

Bên cạnh đó, luận án còn kết hợp nhiều phương pháp thu thập, phân tích, tổng hợp thông tin khác nhau như: điều tra bằng bảng hỏi, phỏng vấn sâu theo chuyên đề, quan sát thâm nhập...

Phạm vi nghiên cứu:

Đề tài giới hạn nghiên cứu ở 3 địa bàn thuộc 3 quận, huyện khác nhau của thành phố Hồ Chí Minh, đó là: (1) Đô thị hóa do thay đổi vị thế hành chính (Quận 2); (2) Đô thị hóa do tập trung khu công nghiệp (Quận Bình Tân); (3) Đô thị hóa các cộng đồng nông thôn vùng ven (Huyện Hóc Môn).

Kết cấu của luận án:

Ngoài phần Mở đầu và Kết luận, luận án gồm 4 chương:

Chương 1: Đô thị hóa và các lý thuyết đô thị hóa.

Chương 2: Những đặc trưng cơ bản của quá trình đô thị hóa tại Thành phố Hồ Chí Minh.

Chương 3: Các mô thức đô thị hóa ở vùng ven Thành phố Hồ Chí Minh và động thái chuyển dịch cơ cấu nghề nghiệp, cơ cấu xã hội trong các mô thức đó.

Chương 4: Sự chuyển biến về văn hóa và lối sống trong các mô thức đô thị hóa ở vùng ven Thành phố Hồ Chí Minh.

Luận án được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận án Tiến sỹ Xã hội học tại Cơ sở đào tạo Sau đại học Viện Xã hội học, Hà Nội, ngày 17 tháng 1 năm 2008.

GIỚI THIỆU LUẬN VĂN THẠC SĨ XÃ HỘI HỌC

Tên Luận văn: Một số khía cạnh của khuôn mẫu hôn nhân ở một làng Việt vùng châu thổ sông Hồng nửa cuối thế kỷ XX (qua khảo sát làng Tam Sơn, Từ Sơn, Bắc Ninh)

Của Học viên: Ngô Thị Thanh Quý

Chuyên ngành: Xã hội học; Mã số: 603130

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Mai Văn Hai

Mục tiêu nghiên cứu:

Mục tiêu của luận văn này là tìm hiểu sự biến đổi phong tục hôn nhân ở một làng thuộc châu thổ sông Hồng từ 1940 đến năm 2007, qua đó góp phần tìm hiểu sự biến đổi xã hội ở Việt Nam hơn nửa thế kỷ qua.

Để thấy được sự biến đổi của khuôn mẫu hôn nhân hơn nửa thế kỷ qua, tác giả tập trung tìm hiểu 3 giai đoạn chính để thu thập các thông tin cần thiết: Giai đoạn I (từ 1940 - 1959); Giai đoạn II (từ 1960 - 1985); Giai đoạn 3 (1986 - nay).

Đối tượng nghiên cứu:

Luận văn nghiên cứu các vấn đề chính như: sự biến đổi của tuổi kết hôn, phạm vi không gian kết hôn, quyền quyết định hôn nhân của cư dân làng Tam Sơn từ 1940 đến nay.

Phạm vi nghiên cứu:

Luận văn chọn làng Tam Sơn, huyện Từ Sơn, tỉnh Bắc Ninh làm địa điểm nghiên cứu.

Phương pháp nghiên cứu:

Tác giả luận văn đã tiến hành phỏng vấn trực tiếp bằng bảng hỏi, nghiên cứu các tài liệu thứ cấp, đồng thời tiến hành các cuộc phỏng vấn sâu nhằm bổ sung và hoàn thiện các dữ liệu định lượng.

Kết cấu luận văn:

Ngoài phần Mở đầu và Kết luận, phần Nội dung chính của Luận văn được chia làm 4 chương:

Chương I: Cơ sở lý luận và thực tiễn của đề tài nghiên cứu

I.1. Tổng quan vấn đề nghiên cứu

I.2. Cơ sở lý luận và các lý thuyết được sử dụng

I.3. Các khái niệm làm việc

I.4. Vài nét về địa bàn nghiên cứu

Chương II: Sự biến đổi khuôn mẫu tuổi kết hôn ở Tam Sơn (Từ 1940 đến tháng 6/2007)

II.1. Mô tả khuôn mẫu tuổi kết hôn ở từng giai đoạn

II.2. Nhận xét về sự biến đổi tuổi kết hôn qua 3 giai đoạn

II.3. Tác động của các nhân tố địa lý, kinh tế, xã hội, văn hóa đến sự biến đổi tuổi kết hôn

Chương III: Sự biến đổi phạm vi không gian kết hôn ở Tam Sơn (Từ 1940 đến tháng 6/2007)

III.1. Mô tả phạm vi không gian kết hôn ở từng giai đoạn

III.2. Nhận xét về sự biến đổi phạm vi không gian kết hôn qua 3 giai đoạn

III.3. Tác động của các nhân tố địa lý, kinh tế, xã hội, văn hóa đến sự biến đổi phạm vi không gian kết hôn

Chương IV: Sự biến đổi quyền quyết định hôn nhân ở Tam Sơn (Từ 1940 đến tháng 6/2007)

IV.1. Mô tả quyền quyết định hôn nhân ở từng giai đoạn

IV.2. Nhận xét về sự biến đổi quyền quyết định hôn nhân qua 3 giai đoạn

IV.3. Tác động của các nhân tố địa lý, kinh tế, xã hội, văn hóa đến sự biến đổi quyền quyết định hôn nhân

Luận văn được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn Thạc sĩ Xã hội học tại Cơ sở đào tạo Sau đại học Viện Xã hội học, Hà Nội, ngày 18 tháng 01 năm 2008.